

AMIKOR GAGARIN MÉG ISKOLÁBA JÁRT

A SZOVJET FILM PROPAGANDA SZÉDÍTŐ VILÁGA

2017. OKTÓBER 27. 16:00

**AZ AUDIO-VIZUÁLIS ÖRÖKSÉG VILÁGNAPJA
AZ OSA ARCHÍVUMBAN**

BUDAPEST V. ARANY JÁNOS U. 32

+36.1.3273250
#IStandWithCEU
www.osaarchivum.org

Amikor Gagarin még iskolába járt. A szovjet film propaganda szédítő világa

Az audiovizuális örökség világnapja az OSA Archívumban

2017. október 27., 16:00

A CEU mellett működő OSA Archívum az audiovizuális örökség világnapja alkalmából filmtörténeti-filmarchiválási előadást és vetítést rendez, ahol egy Budapesten kallódó szovjet filmgyűjtemény sorsát és feldolgozását mutatjuk be.

A rendszerváltást követően a Szovjet Tudomány és Kultúra Háza mozijában rekedt 110, többségében magyar szinkronos propagandafilm, amit Geréb Anna filmtörténész mentett meg az enyészettől. Az OSA Archívum 2016-ban digitalizálta és feldolgozta a gyűjteményt, majd elérhetővé is tette az interneten.

A filmek zöme az 1970-es és 80-as években készült. Ezek a történelem és a tudomány szovjet propagandaverzióját sulykolják, miszerint a Szovjetunió és a létező szocializmus minden világok legjobbika, maga a földi Kánaán. A filmek az avantgárd és az újhullám formanyelvét átvéve a legmodernebb montázstechnikát, panoráma-felvételeket és kézi kamerát használnak, ami olykor monumentálissá, máskor intimmé és hihetőbbé teszi a képet.

Hogyan és mit látott és láttatott a brezsnyevi években egy szovjet, mesterségét amúgy kiválóan értő filmkészítő? És mit nem mutatott? Az *Amikor Gagarin még iskolába járt. A szovjet film propaganda szédítő világa* című **film- és archiválási bemutatón** egy eddig a szűk szakmán kívül kevéssé ismert filmgyűjteményt tár a közönség elé az OSA két munkatársa, Zádori Zsuzsa archivista és Oksana Sarkisova filmtörténész. Hogyan vált a sérült 16 mm-es celluloid filmekből online video gyűjtemény? Kik is ezek a mesterek, a politikai rezsimit kiszolgáló filmesek, és mitől nézhetőek mégis ezek a propagandafilmmek?

De kik néztek önként szovjet filmet, pláne propagandafilmet, amikor a pesti Gorkij, a szovjet filmek mozija ásított az ürességtől, s 1973-tól ment a Vígszínházban a Popfesztivál musical változata; Illés, Omega, Píramis, Cseh Tamás, Kex, Syrius, na meg Beatrice koncerteken tombolt az ifjúság? Godard, Antonioni és Ridley Scott filmjeit játszották a mozik! Hogyan nézett ki a Szovjet Kultúra Háza? Milyen volt egy vetítés hangulata, a büfé? **Vendégünk Geréb Anna filmtörténész**, szlavista, a gyűjtemény létrehozója és megmentője.

Filmvetítés 16 mm-es celluloidról:

Amikor Gagarin még iskolába járt (szovjet, 1983, színes, magyar hang, 27 perc)

A 2. világháborús náci pusztítást követően a szovjet városok, az ipar, a kereskedelem „főnixmadárként támadt fel. Beköszöntött a béke és jólét kora.” A film a szovjet valóság helyett a vágyálmok valóságát, az öntömjánező mítoszt mutatja. A sztálini terrort, a brezsnyevi pangást, a nyomort, a társbérletek világát, az össz-szovjet alkoholizmust és a kényszymunkatáborok valóságát ebben a filmben ne is keressük.

Hazám a szeretet varázslatos földje (szovjet, 1981, f/f, magyar hang, 30 perc)

A „szovjet hétköznapiok békés és harmonikus világát” mutatja be a film. Itt, a filmkockákon virágzik a mezőgazdaság, az ipari termelés, a sport és a művészetek. Az egyéni és közösségi fejlődést, na meg a szerelmet támogatja és táplálja a dicsőséges Szovjetunió.

Gyűjtemény feldolgozás: Yulia Karpova, Oksana Sarkisova, Zádori Zsuzsanna

A mozgóképek digitalizálása: Krizbai Zoltán

Vágó, videó utómunka: Darius Krolkowski

Katalógus szerkesztő: Hegedűs Judit

Webes megjelenítés: Bóné József Gábor, Dani János, Tímári Károly

Ez a bemutató az OSA Archívum audiovizuális gyűjtési akciójának meghirdetése is egyben. Célunk a hidegháború és a létező szocializmus még kallódó amatőr filmjeinek, videóinak és hanganyagainak felgyűjtése, megőrzése, digitalizálása és szakszerű kutathatóvá tétele. Szeretnénk elérni, hogy a fölöslegessé váló filmtekercsek, videokazetták, hangszalagok és hangkazetták ne a szemétkben végezzék, hanem kortörténeti dokumentumként új otthonra találjanak egy kutatható gyűjteményben.

Az OSA Archívum e rendezvénnel is fel szeretné hívni a figyelmet a szigorú szakmai archiválás és gyűjteménymegővás fontosságára. Egyben arra is, hogy ez csak fél munka, amennyiben ezt nem követi a megosztás, hozzáférhetővé tétel. Az OSA ezzel az immár online is elérhető szovjet propagandafilm gyűjteménnyel a közpénzből készült filmek, videók és hangfelvételek közösségi megosztásának fontosságára, ingyenes kutathatóságára hívja fel a figyelmet.

A 16 mm-es celluloid filmtekercseket kézbe lehet venni, kesztyűt az OSA ad!

HELYSZÍN OSA Archívum, 1051 Budapest, Arany János u. 32.

TELEFON +36.1.327-3250

INFORMÁCIÓ bertalan@ceu.edu +36.1.235-6166

**HELYFOGLALÁS 15.50-TŐL, ÉRKEZÉSI SORRENDEN.
A RENDEZVÉNY INGYENES. MINDEN ÉRDEKLŐDŐT SZERETTEL VÁRUNK!**